

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Jaime Cabanes Culleres

Correu electrònic: Jaime.Cabanes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els alumnes han d'haver cursat i aprovat l'assignatura de Didàctica del Coneixement del medi Social i Natural I i II.

Objectius

Contextualització: Es tracta d'una assignatura optativa de quart curs centrada en una didàctica específica de l'àrea de ciències socials, des d'una perspectiva globalitzadora, molt apropiada per desenvolupar a l'etapa d'educació infantil. L'estudiant que hagi superat les dues assignatures obligatòries de didàctica del coneixement del medi social i natural té la possibilitat de cursar, en el darrer semestre de la carrera, l'assignatura optativa "Projectes globalitzadors des de les Ciències Socials en educació infantil".

En el context educatiu de l'etapa d'educació infantil s'acostumen a treballar els continguts en base a projectes globalitzadors i normalment es fa servir l'àrea de descoberta de l'entorn com a eix vertebrador i més significatiu, per això és del tot justificat que es treballin les competències docents que requereixen aquest tipus de projectes.

Objectius formatius

1. Analitzar projectes globalitzadors per fer-ne un diagnòstic sobre la seva pertinença i adequació a l'aula d'infantil.
2. Proposar innovacions pertinents a projectes globalitzadors ja elaborats i aplicats a l'aula.
3. Saber dissenyar pràctiques didàctiques globalitzadores pertinents i innovadores per a l'aula d'infantil que tinguin l'àrea de descoberta de l'entorn com eix vertebrador.
4. Desenvolupar competències didàctiques específiques relacionades amb els recursos didàctics que s'activen en un projecte globalitzador.
5. Desenvolupar la competència de treball en equip.

Competències

- Adquirir coneixements sobre l'evolució del pensament, els costums, les creences i els moviments socials i polítics al llarg de la història.
- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants
- Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.

- Elaborar propostes didàctiques en relació amb la interacció ciència, tècnica, societat i desenvolupament sostenible.
- Fomentar experiències d'iniciació a les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Fomentar la convivència a l'aula i fora d'ella i abordar la resolució pacífica de conflictes.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Promoure l'interès i el respecte pel medi natural, social i cultural a través de projectes didàctics adequats.
- Reflexionar en grup sobre l'acceptació de normes i el respecte als altres.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Concretar de manera efectiva i coherent en les propostes didàctiques una perspectiva sistèmica de la ciència i una orientació coherent amb un model de societat sostenible.
2. Considerar dins dels projectes globalitzadors com un contingut important el foment de l'interès i el respecte pel medi.
3. Demostrar capacitat d'escolta i d'acceptació de la pluralitat de les idees plantejades en les diverses situacions que es plantegen a l'aula.
4. Demostrar en el disseny de projectes globalitzadors una competència suficient respecte les implicacions educatives de les TIC i especialment de la televisió a la primera infància.
5. Demostrar en l'anàlisi de projectes globalitzadors una competència suficient respecte les implicacions educatives de les TIC i especialment de la televisió a la primera infància.
6. Demostrar un coneixement rigorós entorn les bases del pensament social que incideix de manera directa en les situacions d'aprenentatge i projectes globalitzadors a l'educació infantil.
7. Domini d'hàbits i destreses de treball cooperatiu, tant pel que fa al seu treball en l'assignatura, com en la seva aplicació als projectes globalitzats que dissenya.
8. Domini d'hàbits i destreses per a l'autonomia en l'aprenentatge.
9. Expressar en la seva activitat a l'aula la capacitat necessària de diàleg, reflexió, empatia i de resolució de conflictes que requereix una activitat docent competent.
10. Incloure de manera efectiva escenaris i recursos digitals en el disseny dels projectes globalitzadors, tant en el seu desenvolupament, com en la comunicació amb les famílies i en l'avaluació dels projectes.
11. Mostrar actitud reflexiva en l'anàlisi i disseny dels projectes globalitzadors, requeriment necessari per a la capacitat innovadora i de millora continuada de la tasca docent.
12. Mostrar una actitud col·laborativa en el desenvolupament d'un treball en equip i amb equips.
13. Mostrar una actitud de rigor i respecte pels pactes que es prenen a l'hora de desenvolupar un treball en equip: temporització, completesa, esforç i rigor.
14. Participar de manera activa i reflexiva en l'organització de tasques intrínsec en el desenvolupament d'un projecte globalitzador.
15. Projectar l'actitud de respecte al medi per a fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles en les diferents tasques associades a l'assignatura.

Continguts

1. Models de projectes globalitzadors de l'àrea de descoberta de l'entorn social.

1.1. El mètode de projectes i la seva particularització a l'etapa d'educació infantil.

1.2. Components bàsics i aportacions dels projectes globalitzadors a l'educació infantil, des de les Ciències Socials.

1.3 Enfocament sociocultural de l'ensenyament i l'aprenentatge aplicat al disseny dels projectes globalitzadors.

1.4. Anàlisi de diferents models de projectes globalitzadors aplicats a les escoles d'educació infantil. Tipologia, punts forts i febles, coneixement social que activa,....

2. Elaboració de propostes didàctiques innovadores des de l'enfocament dels projectes globalitzadors.

- 2.1 Emmarcament, intencionalitat, situació d'aprenentatge i temporització.
- 2.2. Organització de les tasques de l'equip docent.
- 2.3. Interrelació curricular: selecció i seqüenciació de continguts, objectius i capacitats.
- 2.4. Activitats, materials, agrupació infants.
- 2.5. Seguiment de l'experiència.
- 2.6. Implicació de les famílies en el procés d'e/a.
- 2.7. Sistema d'avaluació.

Metodologia

Es proposa una forma de fer que permeti a l'alumnat experimentar, en el seu propi procés formatiu, que l'aprenentatge és un acte social i personal, al mateix temps que posa en funcionament i de manera simultània aspectes racionals i emocionals. Es procurarà mantenir una dinàmica interactiva i un clima distès que afavoreixi la participació i el compromís personal en el propi aprenentatge i en el dels companys i de les companyes de grup. El paper del docent ha de ser el de facilitador del procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes.

En aquesta assignatura es farà especial èmfasi al disseny i a l'aplicació d'unitats didàctiques i situacions d'aprenentatge a l'aula d'infantil, analitzades de manera crítica i argumentativa, que responguin a enfocaments globalitzadors.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de diferents projectes globalitzadors aplicats a les aules d'infantil	25	1	
Exposicions del docent i estratègies inductives per facilitar el diàleg	25	1	1, 4
Tipus: Supervisades			
Anàlisi de materials i experiències a l'aula des d'enfocaments globalitzadors	23	0,92	
Elaboració de treballs col·laboratius entorn de projectes globalitzadors	25	1	
Tipus: Autònomes			
Lectura i anàlisi dels textos i d'altres materials proposats.	28	1,12	
Recerca d'informació i elaboració de recursos didàctics	20	0,8	1

Avaluació

L'avaluació donarà, a l'alumnat i al professorat, la informació necessària per guiar el procés d'ensenyament i aprenentatge, de manera que ha de mostrar els possibles camins per assolir objectius i competències, així com les accions encaminades a assolir-los. De la mateixa manera ha de mostrar quines són les condicions per acreditar-se en l'assignatura.

Seguint la mateixa filosofia que sura en el sistema didàctic que s'impulsa en l'assignatura, es promourà en tot moment la reflexió. En més d'una ocasió es demanarà que sigui la pròpia alumna o el propi alumne qui s'autovalori i/o valori la feina de les companyes i els companys. També se li demanarà, de manera periòdica, que avalui la feina de professora.

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

Les qualificacions de cada una de les proves d'avaluació es retornaran en els 21 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 10 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral amb suport TIC entorn als continguts del bloc II	30%	2	0,08	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15
Treballs escrits d'anàlisi i reflexió a partir dels continguts del bloc I de l'assignatura	70%	2	0,08	1, 2, 4, 7, 8, 10, 11, 14, 15

Bibliografia

Aranda, A. M. (2003). Didáctica del conocimiento del medio social y cultural en educación infantil. Madrid: Síntesis.

Arnaiz, P. (2003). Educación inclusiva: una escuela para todos. Málaga: Aljibe.

Arnaiz, V. (2007). Algunas bases para una pedagogía del tiempo. Aula de Infantil, 37.

Banet, E. (2004). Educación para la salud: la alimentación. Barcelona: Graó.

Barba, A. (2010). Vivencia tranquila del tiempo. Aula de Infantil, 56, 15-19.

Bassedas, E.; Huguet, T.; Solé, I. (1997). Aprender a enseñar a l'educació infantil. Barcelona: Graó.

Batlle, M. (2010). En busca de una educación de calidad: los ambientes. Aula de Infantil, 56, 32-35.

Boneta, N.; Hoyuelos, A. (2010). Encuentros: estar juntos en la escuela infantil Apuntes para un proyecto sobre interacción en el 0-3. Aula de Infantil, 57, 15-18.

Bianchi, E.; Mazza, A. (2009). Jugar a pensar con el arte. Cómo educar el pensamiento estético disfrutando de una obra de arte. Aula de Infantil, 48, 19-22.

Cabanellas, I.; Eslava, CL. (coord.) (2005). Territorios de la infancia. Diálogos entre arquitectura y pedagogía. Barcelona: Graó.

Camps, J.; Arnaiz, V. (2007). Contarse, narrarse para empezar a entenderse. Aula de Infantil, 37 [Versión electrónica].

- Díaz Aguado, M. J. (2003). Educación intercultural y aprendizaje cooperativo. Madrid: Pirámide.
- Diez Navarro, C. (2007). Mi escuela sabe a naranja. Estar y ser en la escuela de infantil. Barcelona: Graó.
- Diez Navarro, C. (1990). La Oreja verde de la escuela. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil. Madrid: Ed. De la Torre.
- Domènech, J. (2010). En la escuela, ¿es posible una educación lenta? Aula de Infantil, 56, 36-40.
- Goldschmied, E.; Jackson, S. (2007). La educación infantil de 0 a 3. Madrid: Morata.
- Hannoun, H. (1977). El niño conquista el medio. Buenos Aires: Kapelusz.
- Honoré, C. (2005). Elogio de la lentitud. Barcelona: RBA Ediciones.
- Johnson, D.; Johnson, R.; Stanne, M. B. (2000). Cooperative Learning Methods. Meta-Analysis. Disponible en: <http://www.co-operation.org/pages/cl-methods.html> [consulta: 15/03/07].
- Lipman, M. (1997). Pensamiento complejo y educación. Madrid: Ed. De la Torre.
- Manen, M. van (1998). El Tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica. Barcelona: Paidós.
- Manen, M. van (2003). El tono en la enseñanza. Barcelona: Paidós.
- Mèlich, J. C.; Palou, J.; Poch, C.; Fons, M. (2000). La veu de l'altre: reflexions i experiències per educar en valors ètics. Bellaterra: ICE UAB.
- Observatorio de la Infancia en Andalucía. (2007). Educación infantil e interculturalidad. Granada: Consejería para la Igualdad y Bienestar Social.
- Palou, S. (2004). Sentir y crecer. El crecimiento emocional en la infancia. Propuestas educativas. Barcelona: Graó.
- Pavia Barcelo, E. (2010). Escola Fort Pienc: treballem per projectes. Fòrum. Organització i gestió educativa, 23.
- Pich, S. (2010). La música en la escuela infantil de primer ciclo. Aula de Infantil, 57, 34-37.
- Quinto Borghi, B. (2010). Educar en el 0-3. La práctica reflexiva en los nidi d'infanzia. Barcelona: Graó.
- Simon, A. I. (2011). Apostando por una comunidad educadora. Aula de Infantil, 61, 21-24.
- Tonda, E. (2001). La didáctica de las ciencias sociales en la formación del profesorado de Educación Infantil. Alicante: Publicaciones de la Universidad de Alicante.
- Tonucci, F. (1997). La ciutat dels infants. Barcelona: Barcanova.
- Tur Ferrer, G. (2007). Reflexió entorn a les competències del mestre. Proposta de decàleg. Materials de la UOC. Consulta on line: http://www.uib.es/servei/ocihe/competencies/pdf/com_7.pdf
- Zabala, A. (1999). Enfocament globalitzador i pensament complex. Una resposta per a la comprensió i intervenció en la realitat Barcelona: Graó.
- Vila, I. (2000). Enseñar a convivir, enseñar a comunicarse. Textos, 23, 23-30.
- Wood, L.; Holden, C. (2007). Ensenyar història als més petits. Manresa: Zenobita Edicions.

Algunes pàgines web:

Association Internationale pikler (LÓCZY) <http://www.aipl.org/>

Comunitat catalana de Webquest: <http://www.webquestcat.org/>

Diraya. Talleres de Expresión y Educación corporal <http://www.dirayaexpresion.es/>

El Safareig <http://www.xtec.es/~ccols/>

Girasol <http://www.martagrauges.com/> Una altra pàgina personal interessant, en la qual hi podeu trobar altres links

Recursos educatius: educació infantil <http://www.xtec.es/~mmontene/web/Educaci%F3%20Infantil%202.htm>

Recursos per a l'educació infantil <http://www.xtec.es/~aperez83/infantil.htm> Pàgina personal d'Anna Pérez linkada amb altres pàgines per a infantil

Senderi-Educació en Valors: <http://www.senderi.org>

Un dia a l'aula d'educació infantil <http://www.xtec.es/~ragusti/>

Xtec-Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya <http://www.xtec.es>

Zona Clic: <http://clic.xtec.net/ca/>